

u duhu i ne izražava duh već je dovršenje misaonog procesa kojim se sama stvar eksplicira.

Da kažemo par reči o značaju prethodnih analiza za celinu Gadamerovog projekta unutar *Istine i metode*. Ispitivanje načina bitka umetničkog dela i povesti, koje Gadamer provodi u prva dva dela *Istine i metode*, nije nešto što Gadamer preduzima zarad njih samih, niti su oni tu mišljeni samo u svojoj razlici. Naime, *samoprikazivanje* kao način bitka umetničkog dela, i *postati-razumljen* kao način bitka povesti "to ne samo da ide zajedno, tako da jedno prelazi u drugo i da je umjetničko djelo jedno sa svojom djelatnom poviješću, da je povesno baštinjeno jedno sa sadašnošću svog shvatanja - razlikujući se, spekulativno, samo od sebe, prikazujući se...". Međutim, Gadamer ne staje tu već utvrđuje osnov njihovog spekulativnog jedinstva u razlici, nastavljajući: "...ali i jezik, koji iskazuje smisao, nije samo umetnost i povest, već svo biće, ukoliko ono može da bude shvaćeno." Jezik na sebi samom pokazuje upravo ono spekulativno jedinstvo koje je Gadamer pokazao unutar ovih posebnih fenomena. Jezik je ono što omogućava posredovanje prošlosti i sadašnjosti (učestvovanje). Osnov sveg bića je spekulativno kretanje same stvari kao *dolaženje-do-jezika*. Jezik nije odslikavanje stvari, već dolaženje-do-jezika kao njen vlastiti čin koga misao na sebi "trpi". Ali to dolaženje-do-jezika nije neka nova stvarnost stvari: "Ono kao šta se nešto pokazuje, to, naprotiv, spada u njegov vlastiti bitak." Između biti i prikazati se nema razlike, to je razlikovanje unutar istog - prikazati se znači ponoviti se i istovremeno sa sobom izvorno biti isti.

Centralna uloga jezika ne nosi sa sobom shvatanje da je jezik još jedna među mnogim "simboličkim formama", već je na suštinski način povezana sa univerzumom racionalnog. Jezik je pre-dat, ali time nije mišljen kao "kulturno nasleđe", on nije prosto dat kao tekst, spomenik. Jezik je primordijalni pre-dati